

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Jegyzetek egy közgyűléshez.

A nagy gazdasági válság két rákfenéje az, hogy a gazdák nem kapják meg terményeik megfelelő ellenértékét, a másik pedig, hogy a fixfizetésű osztály nincs kellően javadalmazva. Ez utóbbit a magyar pénzügyminiszter maga is elismerte és kilátásba helyezte, hogy amint erre fedezete lesz javítani fog a helyzetükön. Mohácson viszont úgy látják, hogy az a kevés is, amit eddig a városi tisztviselők kaptak: sok. Tehát el kell venni . . .

Érdekes volt, hogy a pótitülemény elvevői között egyetlen-egy kereskedő nem volt. Miért? Nagyon jól tudják, hogy még rosszabb lesz az üzletmenetük, ha a tisztviselőnek kisebb lesz a fizetése. A kevesebből kevesebbet lehet vásárolni.

A mohácsi kereskedők azt mondják, hogy a kormány ne csináljon semmiféle akciókat nekik. Ne rajtuk segítsen, hanem a fogyasztón. Azt kell ismét felvevő képessé tenni. Most aztán az a párt, amelyben dominálnak s amelynek győzelméhez nagyon sokban hozzájárultak, segíti még jobban elrontani a vevőt . . .

Tönkre ment a gazda, az iparos, a kereskedő, — mondták a közgyűlésen — tehát ugyebár logikus ezután, hogy hadd menjen tönkre a tisztviselő is. A komoly politikus azon gondolkodik, hogy miképpen lehetne segíteni azokon, akiknek rosszul megy. Mohácson viszont azokon is rontanak, akiknek eddig valahogyan mégis ment.

Mi Vida Dezsőt mindig külön vettük a politikától. Az Omke elnökét láttuk benne.

Egy nagyszámu társadalmi osztály vezetőjét. Egyénileg is mindig tiszteltük. Felszólalásai mindig komolyak, meggondoltak voltak. Hétfőn azonban ugylátszik őt is elkezdte már a mohácsi politika, mert hiszen csak meg kellett volna fordulnia és megnézni, hogy egyetlen kereskedő sincs mögötte s csak megérzi ebből, hogy bizonyosan nem is értenek egyet a javaslattal. Akkor viszont az elnökük sem beszélhet így.

Kápolnai Zsigmond gyönyörű beszédet mondott a közgyűlésen. Ez volt az első nagyobb szereplése s mondhatjuk, hogy nemcsak az érdekelteket fogta meg nagyszerű szónoki készsége, hanem odaát is kissé befelé kezdtek nézni. Fel is álltak egymásután, hogy egyensúlyozzák a beszédet, nehogy véletlenül egy két báránka eltévedjen. Kár volt ettől félni. Szavaznak, mint a parancsolat. Még tisztviselők is a tisztviselő társaik ellen.

Mindehhez persze hozzá kell még fűzni, hogy persze Mohácson vagyunk, ahol sohasem a meggyőződés, a meggyőzés, hanem a politika dönt. A keresztény párt segített a tisztviselőknél annak idején s nehogy véletlenül hálával gondoljanak vissza erre a ténykedésre, gyerünk csak elvenni azt a pótlékot.

Negyven tisztviselőt havi 50 pengős átlaggal számítva 2000 pengővel kisebb lesz a mohácsi kereskedők és iparosok forgalma. Bizonyára örülnek majd neki.

Egy családost, jogi végzettségű tisztviselőnek ezután kb. 170—180 pengő a havi fizetése. Ezt azok csinálták így,

akik mögött 50—60 hold 2000 pengő jövedelem van. föld, vagy havi legalább 1— Éljen a takarékoság!

Mohács város hétfői közgyűlése megvonta a tisztviselők pótitüleményét.

A városi párt kereskedő tagjai távol maradtak a közgyűlésről. — Kápolnai Zsigmond nagyhatásu beszéde. — 31 családnak okozott szomorúságot a közgyűlés határozata.

Az a politika, amely oly nagy hangon hirdette a szeretetet, megértést, de amiben mi mindig bátorokodtunk kételkedni, a hétfői közgyűlésen bebizonyította, hogy a gyűlölet vezeti minden tettét. Szomorú napja marad ez sokáig a mohácsi városi tisztviselőknél, akik szerencsétlenségükre olyan helyen találtak elhelyezkedést, ahol a politika, sőt sok esetben az indokolatlan ellenszenv valami dőzsai gyűlölet az intelligencia, a tisztviselő, vagy mondjuk a nadrágosok ellen, vezeti egyeseket. Csak ez utóbbinak tulajdoníthatjuk Bükös Ferenc és társai indítványát. Bükösről jól tudja mindenki, hogy jó módu gazda, aki jó módban él, sőt az utóbbi időben annak ellenére, hogy mások tönkre mentek, még földet is vásárolhatott, örökölt is és így siránkozása a nagy nyomor miatt nem szivből, hanem vagy politikából vagy más valamiből származhatott.

Nagyon érdekes volt az is, hogy a felszólalók legnagyobb része jobb jövedelmű ügyvéd, kereskedő, gazda, akik jobb módjukban nem tudtak felemelkedni magasabb gondolkodásra s nem tudták átérzeni mit jelent az, ha egy 200 pengős fizetésű tisztviselőnek fizetése 20% át elvonják.

Nagyon rosszul esett a városi tisztviselőknél az, hogy a képviselőtestület egy tisztviselő tagja sem tudta levenni a politika — már mint a mohácsi politika — igáját és egyike volt azoknak, akik legjobban harcoltak a pótitülemény megvonása ellen. Nem tudjuk mit szólna, ha az ő havi 345 P fizetéséből 80 P-öt elvennének. Remélik a városi tisztviselők, hogy ha esetleg náluk fizetés rendezés lesz, majd Bükös szellemében ő is lemond a különbözetről . . .

Legjobban csodáljuk a kereskedőket, akik teljesen távollartották magukat a közgyűléstől. Éppen nemrégiben hozgoytatták, hogy a fogyasztó megerősítése a fontos nekik s most nem akadt

senki közülük, aki ennek a gyűlölet javaslatnak ellene mert volna szegülni s hagyták, hogy vevőik vásárlóképességét még jobban aláássák. Igaz ugyan az is, hogy a rossz nyelvek azt beszélék, hogy egyébként helyeselték a javaslatnak s csak azért nem mentek el a közgyűlésre, mert félték, hogy a tisztviselők elkerülik boltjaikat . . .

Magára az indítványra is van egy-két megjegyzésünk. A politikai szemfényvesztésnek iskola-példája ez az indítvány, amely a városi tisztviselők pótitüleményét összekapcsolta a borfogyasztási adóval — a csizmatalpat a tejszínes kávéval — amely adónem iránt általános az elégedetlenség s így biztosak voltak abban, hogy sikerül az aláírások összegyűjtése.

Biztos tudomásunk van egy esetről, amikor valakivel aláíraták a kérvényt azzal, hogy a borfogyasztási adó eltörlését kéri s az illető, amikor utólag elolvasta, felháborodottan huzta ki az aláírását, mert becsapták.

(Az illető intelligens tisztviselő, vajjon máshol hogy csinálhatták! . . . A szerk.)

Az egészen jellemző például, hogy a borfogyasztási adóról a közgyűlésen egyetlen szó sem volt, ami legjobban igazolja, hogy arra nincs érzékük, ami igazán nyomja a polgárság vállait!

A közgyűlés lefolyásáról egyébként alábbi tudósításunk számol be:

A gyűlést pontosan 3 órakor nyitotta dr. Margitay polgármester. Néhány jóváhagyó leira bemutatása után a klágyai és pacsibari lakosok mozgalmával foglalkozott a képviselőtestület. A szigetnek ezen legtávolabbi részén lakó polgárok ugyanis kérelemmel fordultak a belügyminiszterhez, amelyben Hercegszántó községhez való csatolásukat kéri. A belügyminiszter

ez ügyet kivizsgálás végett Mohács városához tette át. Itt azután megállapítást nyert, hogy az egész mozgalmat egy Kern János nevű hercegszántói lakos indította meg, aki az Igali lecsapoló társulat igazgatója volt s mint ilyen a város különböző kihágásokért több ízben megbüntette. Kern János ezután tulzott érzékenységből szorgalmazta az elszakadást. Kiderült az is, hogy a klágyai és pacsibari lakosoknak eszükágában sincs Hercegszántóhoz csatlakozni, mert a fennálló nagy távolság miatt ép olyan nehézségeik lennének ott is, csupán azt kérik a várostól, hogy idővel iskolát kapjanak, biztosítsák nekik a Ferenc-csatornát és a Püspökpusztán keresztül Mohács felé vezető utat, a marhalevelek kiállítását és az adófizetést a helyszínen eszközöljék s végül, hogy a város 2 hetenkint küldje ki egyik tisztviselőjét, aki ott rendszeres panasz napokat tart. Tekintve, hogy a klágyai és pacsibari adófizetők ezen kérelme teljesen jogos és méltányos s annak teljesítése nehézségekkel nem jár, a képviselőtestület úgy határozott, hogy az említett részek Hercegszántóhoz való csatolását nem javasolja.

A továbbiak során a Belvárosi Casino helyiségeit az eddigi évi 1000 pengő bér helyett 800 pengőért adta ki a város ugyancsak a Casinonak.

A vákör szakasz által eddig használt magtárt a Magyar Általános Hitelbank helybeli kirendeltségének adták ki évi 1250 pengő bérösszegért azzal, hogy a javítási és fentartási költségek is a bérlőt terhelik.

Az 1930. évi községi közmunka kivetését — miután az a törvényes határidőig közszemlére volt kitéve s ellene felszólalás nem történt — elfogadta a közgyűlés.

A helybeli felekezeti iskolák tanítóinak nyugdíjárulékát ^{10/13} ad részben eddig a város viselte, a közgyűlés most dr. Kápolnai Zsigmond és Erős József felszólalása ellenére úgy határozott, hogy ezután a nyugdíjárulék

csupán ^{5/13} ad részét vállalja át és fizeti.

A Ovoda felügyelő bizottság előterjesztést intézett a képviselőtestülethez, amelyben kéri, hogy a felállítandó IV. sorszámú ovodát ideiglenesen a régi vákörlakotanya helyiségeiben helyezék el. A közgyűlés a kérelmet magáévá tette s az átalakítási és felszerelési költségekre 2500 pengőt szavazott meg.

A lögi hid kérdése befejezéshez közeledik. A hozzájáró utat a városi mérnöki hivatal már megállapította s amennyiben azt nem sikerül a tulajdonosoktól barátságos úton megszerezni, a kisajátítási eljárást fogják haldéktalanul megindítani.

A szigeti átkelési jegykiadói állást dr. Margitay polgármester javaslatára megszüntették s ezáltal évi 1400 pengő megtakarítást értek el. A jegyet ezentúl a városi oldalon lehet csak megváltani, mint ahogy már régebben is volt. A járda és utburkolási szabályrendeletet levették a napirendről, majd a következő pont volt a baloldali csemge: a városi tisztviselők póttilletményének elvonása iránt beadott kérelmek tárgyalása.

Négy darab kérvény érkezett be mintegy 500 aláírással. Összekapcsolták a póttilletmény elvonást a borfogyasztási adó eltörlésére irányuló kérelemmel s így a hiszékeny emberek könnyen felültek s összejöttek az 500 aláírás. Pedig a jámbor aláírók csalódnak fognak, mert a borfogyasztási adó nem szűnhetik meg, a tisztviselők pedig legalább megtudták, hogy kik az ő jóakaróik.

A kérelem különben arra hivatkozik, hogy 1927. óta — amikor a póttilletményt megszavazták — a buza ára nagyot csökkent s a tisztviselők megélhetési viszonyai jóval könnyebbek lettek.

A terjedelmes és logikusan felépített polgármesteri javaslatot Lipokátics János főjegyző ismertette. Kifejtette, hogy a városi póttilletmény nem drágasági segély, hanem fizetési pótlék, amit annak idején azért szavazott meg a képviselőtestület, mert honorálni akarta a városi tisztviselők ama nagy hátrányát, hogy

a városnál nincs előlépés. A városi tisztviselő ugyanis csak egy fizetési osztállyal juthat előbbre s ott megáll, megreked s legfeljebb csak akkor lép elő, ha egy feljebb valója elhal, vagy kiöregszik. A mostani tisztviselői kar jórészt fiatal erőkből áll, tehát az alacsonyabb állásokat betöltő fiataloknak előlépési esélye a nullával egyenlő. Egyébként az előlépés ismét csak a képviselőtestület tetszésétől függ. Kifejtette és statisztikai adatokkal igazolta a polgármesteri javaslat, hogy bár 1927. óta a buza ára csökkent, a megélhetés mégsem lett olcsóbb. Ami pedig a borfogyasztási adó eltörlését illeti annak törvényes akadálya van, miért is javasolja, hogy a beadott kérelmeket vegyék le a napirendről.

Bükkös Ferenc volt az első felszólaló, aki azzal kezd, hogy minek irtak annyit össze, alig győzte bevárni a végét... Dr. Margitay polgármester felvilágosítja erre Bükköst, hogy aki sokalja eltávozhat, nem kell meghallgatni és rendreutasította. Bükkös ezután mondja, hogy azt várta, hogy a tisztviselők, amikor hallották, hogy miről van szó, önként lemondanak a póttilletményről... (Bükkös ezen a címen miért nem mond önként le arról az egy-két pengő adócsökkenésről, amit esetleg a póttilletmény jelent. A szerk.)

A polgármester biztosítja Bükköst, hogy a tisztviselők szívesen lemondának, ha volna miről, azonban ők is érzik a súlyos viszonyokat, akárcsak mások s nincs tisztviselő, akinek nincs adóssága.

Dr. Kápolnai Zsigmond ragyogó beszédben védte a tisztviselők álláspontját. Sajnos az egész országban nagy a baj, reng a magyar föld. Tény az, hogy nem csupán a kisgazda társadalom tartja fenn az országot, hanem annak igen hatalmas oszlopa a tisztviselő osztály is, amely ha összeroppan magával rántja a kereskedőt, az iparost és a kisgazdát is. Példával illusztrálta, hogy a megszállás alatt még a szovjet népbiztosok sem merték a tisztviselői illetmény

kérdést megbolygatni. Ne a mohácsiképviselet legyen tehát az, amely az országban elsőnek kezdje a haza oszlopát megvárni.

Dr. Beck Alajos a kérelmek jogosságát igyekezett bizonyítani. Az ellenérvek azonban nagyon vérszegények voltak. Azt hangsúlyozta, hogy a tisztviselőknek be kell látniok a gazdák nehéz helyzetét s azt a kényszerítő helyzetet, hogy a póttilletményt ideiglenesen el kell vonni. Kimutatta, hogy az u. n. 6 os liszt 1927-ben 39 fillér volt, ma pedig csak 23 fillér, tehát a megélhetés tagadhatatlanul olcsóbb. Ez alapon tehát el kell venni a tisztviselőktől a póttilletményt.

Dr. Kápolnai viszonzásában kijelentette, hogy a napilapok szerint a kormány ma is a tisztviselői fizetések emelését tervezi, a legnagyobb méltánytalanság lenne tehát a póttilletményeket elvonni.

Erős József szintén a tisztviselők érdekében szólalt fel. A tisztviselő mindenütt ott van, tagja a társadalmi egyesületeknek s ha nyomorenyhítésről van szó, elsősorban adakozik. Javasolja, hogy a kérdést vegyék le a napirendről.

Vida Dezső: Ne gondolják a tisztviselők, hogy ezen kérdés elbírálásánál a pátkérdés vezeti őket (Hát mi? A szerk.) Ő maga 24 éven keresztül mindig a tisztviselők anyagi javát szorgalmazta. A jelen körülmények között azonban ő is azon van, hogy a póttilletményeket átmenetileg szüntessék meg. (Általában az egész vita folyamán különösen hangsúlyozták, hogy a póttilletményeket csak ideiglenesen akarják elvonni.)

Dr. Rüll János indítványozza, hogy ne vonják el a póttilletményt csak bizonyos mértékig szállítsák le.

Dr. Beck Alajos szerint a tisztviselőknek van ma a legjobb dolguk. Meg van a fix fizetésük. Ma mindenki nélkülöz, tehát ők is nélkülözzenek (mert nem voltak jó gyermekek) vegyék ki ők is részüként mint jó hazafiak a nélkülözésből. Ideiglenesen be kell szüntetni a póttilletményeket.

TÁRCA.

Utinaplómból.

Irta: Mihalecz Ferenc.

Tirol, 1930. VII. 8.

A salzburgi tartózkodásom első napja várokozásom felül sikerült. Gyönyörű napsütéses idő kedvezett a város nevezetességeinek megtekintésében és következésképp napra, hétfőre is elkészítettem a programot. Azonban még nem ismertem eléggé Salzburgot. Este felé hatalmas zápor öntözte végig a város utcáit és hétfőn egész késő délutánig folyton esett az eső. Ilyen időben képtelenség valamit megnezni. Legjobb, ha összecsomagolunk és tovább vesszük utunkat. Fél nappal korábban jöttem el Salzburgból, de azzal a benső óhajjal: hacsak tehetem, még

egyszer eljövök erre a szép és barátságos helyre. Salzburgot látni és megismerni igazi élmény. És mégsem minden.

Aki Tirolban még nem járt, az nem ismeri az Alpsek vadregényes, vonzó és mégis lenyűgöző világát. Van valami különleges sajátága ennek a tartománynak amit sehol másutt így összesűrítve nem találhatunk meg. Svájc a turisták és nyaralók hazája és természeti szépségeiben felülmúlja Tirolt, de hiányzik belőle a tirolai nép vendégszerető, nyájas közvetlensége, amely az idegent is egyforma barátsággal fogadja otthonában. Tirolnak egységes képét a hóval fődött hegy óriások, napsütéses alpesi rétek, festői kicsi falvak, bőrnadrágos, csupasztérdű férfiak pörge kalapjukkal, az életkedvtől majd kicsattanó, pirosképű gyermekek, szögescipős, csákánnyal — kötéllel felszerelt turisták adják meg. Tirolban járni és Tirolt meg nem kedvelni lehetetlenség.

Talán csodálkoznak olvasóim, hogy egyszeri átutazásom alkalmával ennyire lelkesedek Tirolért.

Más a turista, az utazó lelkesedése és más a hazafi hazaszeretete. Az első csak a pihenni vágyó lélek lelkesedése a természet szépségei fölött, míg a hazafi érzelme állandó, tartós és nem lehet azt egy szép hegyvidékkel, barátságos szóval, vendéglátással megváltoztatni. Megláthatom nyitott szemmel az idegen ország természeti, kulturális szépségeit, értékeit és a lelkemben még csak élénkebben ég az igazi hazaszeretet lángja, mert a sok idegen külszin alatt a benső hibákat, tökéletlenségeket is észreveszem. Összehasonlításokat is tehetek, de csak azért, hogy ami jó, azt követhessem, ami rossz, azt soha ne akarjam. Egy-egy külföldi ut után csak még nagyobb akaraterővel, felbuzdulással kell a nemzeti eszme szolgálatába állni, mert a tanulmányutnak nincs és nem is le-

het más célja, mint a haza őszinte, becsületes, lelkes szolgálata.

Ezen kis kitérés után, folytatom Tirol festését. Este 8 óra felé ülünk a vonatra. Zsufolt kocsik, rengeteg utazó. Alig találunk helyet csomagjaink számára. Végre egy barátságos kis társaság invitál az egyik fülkébe. Negyvenöt-ötven körül járó uriember szíves örömmel lát bennünket a kis szakaszban. Hamarosan megismerkedünk. Feldkirch-i (Voralberg) tanító, Bécsből jön hazafelé, ahol egy tanügyi kongresszuson vett részt mint hivatalos kiküldött. A többiek tiroliak, de roppant szívesek és előzékenyek. Itt a papi ruha nem okoz buta félelmet és pár perc alatt otthonosan csevegünk egymással. A tanító utitársunk érdeklődik a magyar és mohács tanügyek iránt (Mohácsot eléggé ismeri a történelemből), majd a saját viszonyairól beszél. Van egy fivére, aki Ugandában (Afrika) már 9 éve misszionárius